

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 581/2022-65

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Oldrichom Lejnarom, LL.M., Pri zastávke 940/1, Kežmarok, proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 27CoP/5/2021 zo 17. marca 2021 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 6Cdo/48/2021 z 28. apríla 2022 takto

r o z h o d o l :

1. V časti proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 27CoP/5/2021 zo 17. marca 2021 ústavnú sťažnosť **o d m i e t a**.
2. Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 6Cdo/48/2021 z 28. apríla 2022 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
3. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 6Cdo/48/2021 z 28. apríla 2022 **z r u š u j e a v e c m u v r a c i a** na ďalšie konanie.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 6Cdo/48/2021 z 28. apríla 2022 **n e v y h o v u j e**.
5. Najvyšší súd Slovenskej republiky **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **410,92 eur** a zaplatiť ich jeho právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 11. augusta 2022 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“)

a práv na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 14 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach (ďalej len „pakt“), na súkromný a rodinný život podľa čl. 19 ods. 2 ústavy, čl. 10 ods. 2 listiny, čl. 8 ods. 1 dohovoru, čl. 17 ods. 1 paktu a zákazu diskriminácie podľa čl. 12 ods. 2 ústavy, čl. 14 dohovoru, čl. 3 ods. 1 listiny a čl. 2 ods. 1 paktu rozhodnutiami súdov v rodinnej veci, ktoré žiada zrušiť, vec vrátiť krajskému súdu a priznať finančné zadost'učinenie 6 000 eur.

II.

2. Sťažovateľ spolu s manželkou a dcérami, narodenými v roku ■■■ a ■■■, do roku 2015 žili v Nemecku, odkiaľ sa koncom roka 2015 presťahovali na Slovensko. V júli 2016 odišla manželka s dcérami do Nemecka, no dcéry boli vo februári 2017 podľa rozhodnutí nemeckých súdov vrátené na Slovensko, kde boli v osobnej starostlivosti sťažovateľa v ■■■. Manželka sa v októbri 2018 vrátila na Slovensko do ■■■. Rozsudkom Okresného súdu Poprad z 12. decembra 2018 v konaní o úpravu práv a povinností rodičov k deťom boli dcéry do rozvodu sťažovateľa s ich matkou zverené do osobnej starostlivosti matky. Okresný súd zohľadnil závery dvoch znaleckých posudkov. Hoci v prvom bolo odporúčené zveriť dcéry sťažovateľovi, súd sa stotožnil so závermi druhého posudku, ktorý vzťah matky a dcér opísal ako primárny a východiskový s vplyvom na vývin dcér. Pri rozhodovaní vzal do úvahy aj to, že ide o dcéry, ktoré sa viac stotožňujú s matkou ako vzorom ženskosti. Na odvolanie sťažovateľa Krajský súd v Prešove rozsudkom z 19. marca 2020 rozsudok okresného súdu zmenil a dcéry zveril do osobnej starostlivosti sťažovateľa. Prihliadol na stabilitu vzťahov, ktorú dcéram sťažovateľ vytvoril za tri roky, ktoré u neho boli po vrátení na Slovensko. Striedavú osobnú starostlivosť nenariadil pre vzdialenosť bydlísk rodičov, čo by nebolo súladné s plnením školskej dochádzky.

3. V konaní o rozvod manželstva sťažovateľa a matky dcér Okresný súd Nové Mesto nad Váhom rozsudkom zo 6. októbra 2020 manželstvo rozviedol a dcéry na čas po rozvode zveril matke. V tom čase bola staršia z dcér v starostlivosti matky a mladšia v starostlivosti sťažovateľa. Okresný súd vychádzal z potreby stabilizácie rodinnej situácie. Vzhľadom na odstup času neprihliadol na znalecké posudky z konania na Okresnom súde Poprad. Zistil, že u oboch rodičov sú pre dcéry vhodné podmienky a obe majú k obom dobrý vzťah. Staršia dcéra prejavila vôľu vyrastať u matky a cez víkendy byť pravidelne u otca. Mladšia sa vyjadrila tak, že chce žiť spolu v rodine s oboma rodičmi. Podľa okresného súdu by bolo v rozpore so záujmom detí, aby vyrastali oddelene.

4. Proti rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie. Namietol, že súd dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, keď rozhodnutie založil výlučne na vôli detí. Podľa sťažovateľa sú vôľa a záujem dieťaťa samostatné pojmy a súd má na základe dokazovania stanoviť, čo je za daných okolností najlepším záujmom dieťaťa, ktorý môže byť, hoci to nie je ideálne, aj v rozpore s vôľou dieťaťa. Namietol, že mladšia z dcér bola matke zverená len na pranie staršej sestry. Vytýkal, že súd nezohľadnil, že mladšia dcéra s ním žila nepretržite takmer štyri roky. Osobitne namietal, že obe dcéry boli zverené matke, ktorá nerešpektovala súdne rozhodnutia a ktorá mu dcéry dvakrát neoprávnene odňala. Nesúhlasil s tým, že okresný súd zastával názor, že nemožno vychádzať z rozhodnutia Krajského súdu v Prešove, ku zmene ktorého došlo bez zmeny pomerov.

5. Krajský súd ústavnou sťažnosťou namietaným rozsudkom potvrdil rozsudok okresného súdu. Podľa krajského súdu okresný súd dostatočne zistil rozhodné skutočnosti, ktoré dôsledne vyhodnotil a vec správne právne posúdil. Uviedol, že sťažovateľ v odvolaní neuviedol žiadne podstatné okolnosti, ktoré by mohli viesť k zmene rozhodnutia, a preto si osvojil dôvody rozsudku okresného súdu. Poukázal na to, že podľa Európskeho súdu pre ľudské práva a čl. 2 Dohovoru o právach dieťaťa medzi záujmami dieťaťa a rodičov musí byť zachovaná rovnováha, pri hľadaní ktorej musí byť osobitný význam venovaný záujmom dieťaťa, ktoré môžu prevažovať nad záujmom rodiča. Okresný súd prihliadol na to, že obe deti sú od marca 2020 u matky, ktorá im počas pandémie zabezpečovala starostlivosť a dohliadala na domáce vyučovanie, zatiaľ čo sťažovateľ pracoval a nemohol sa im venovať. Krajský súd opätovne zdôraznil výpovede maloletých tak, že okresný súd správne prihliadol na ich názor, pričom nebolo preukázané, že by ich názory neboli im vlastné alebo by boli dôsledkom manipulácie. Aj podľa krajského súdu je správne, aby dcéry detstvo strávili spoločne, čo je ich záujmom podľa čl. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rodine“).

6. Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie z dôvodu podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), podľa ktorého mu súd nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovanie jeho procesných práv v miere porušenia práva na spravodlivý proces. Túto vadu videl v nedostatočných odôvodneniach súdnych rozhodnutí a v porušení zásady predvídateľnosti rozhodnutia, keď v prvom konaní mu boli zverené obe dcéry a iné rozhodnutie mohlo vychádzať len z podstatne zmenených pomerov, ktoré podľa neho nenastali, keďže šlo o nepodstatnú a krátkodobú zmenu s odstupom len siedmich mesiacov medzi rozhodnutím Krajského súdu v Prešove a Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom. Zdôraznil, že matka nerešpektovala výsledok prvého konania skončeného na Krajskom súde v Prešove a deti mu nevrátila, a preto sa musel domáhať výkonu rozhodnutia. Dovolanie podal aj z dôvodu podľa § 421 CSP pre nesprávne právne posúdenie veci krajským súdom. Poukázal na nález českého ústavného súdu č. k. IV. ÚS 1181/2007, podľa ktorého nemožno prihliadať len na záujem dieťaťa a vytvorený faktický stav, najmä ak bol vytvorený svojvoľným nerešpektovaním súdnych rozhodnutí. Nesprávnosť právneho posúdenia videl i v tom, že súdy rozhodnutie založili len na výpovedi staršej dcéry. Sťažovateľ považoval za nesprávny záver, podľa ktorého je v najlepšom záujme oboch detí, aby vyrastali spoločne, čo je podľa neho v rozpore s ustálenou judikatúrou a uvedeným nálezom. Zdôrazňoval, že staršia dcéra vyjadrila svoj názor, že chce byť s matkou v čase, keď bola u nej v rozpore s rozhodnutím Krajského súdu v Prešove. Nesprávnosť rozhodnutia videl v tom, že bez zmeny pomerov rozhodnutie aprobuje stav, ktorý bol v rozpore s rozhodnutím z predchádzajúceho konania, v ktorom bolo rozhodnuté, že obe dcéry sa mu zverujú do osobnej starostlivosti.

7. Najvyšší súd ústavnou sťažnosťou namietaným uznesením dovolanie sťažovateľa odmietol ako neprípustné. K nedostatočnosti odôvodnenia rozhodnutí okresného a krajského súdu uviedol, že obe rozhodnutia sú riadne odôvodnené, a poukázal na jednotlivé časti ich odôvodnení. K nesprávnosti právneho posúdenia uviedol, že sťažovateľ prípustnosť dovolania odôvodnil podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP tak, že krajský súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu – nálezu českého ústavného súdu. K tomu uviedol, že podľa rozhodnutia R 71/2018 do pojmu ustálená rozhodovacia prax nemožno zahrnúť rozhodnutia českého ústavného

súdu. Podľa najvyššieho súdu sťažovateľ mal podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP odôvodniť prípustnosť dovolania špecifikáciou ním tvrdeného odklonu od praxe dovolacieho súdu bližšou konkretizáciou jeho rozhodnutí a sama polemika s právnymi závermi krajského súdu, prosté spochybňovanie jeho správnosti alebo len kritika toho, ako krajský súd pristupoval k riešeniu niektorého problému, významovo nezodpovedajú kritériu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Ak sťažovateľ v dovolaní neoznačil ustálenú rozhodovaciu prax najvyššieho súdu, od ktorej sa podľa jeho názoru krajský súd odklonil, najvyšší súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach o tom, ktorý judikát mal na mysli. Bez konkretizovania podstaty odklonu nemôže najvyšší súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých právnych otázok, ktoré riešili okresný a krajský súd. Najvyšší súd uzavrel, že argumentácia sťažovateľa smerom k § 421 ods. 1 písm. a) CSP nezodpovedá § 431 až § 435 CSP, a to zakladá neprípustnosť jeho dovolania.

III.

8. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti zopakoval priebeh konaní pred všeobecnými súdmi. Zdôraznil, že matka bez jeho súhlasu dcéry zobrala do Nemecka, v rozpore s rozsudkom Krajského súdu v Prešove mu odmietla odovzdať jednu z dcér, čím ju odlúčila od sestry. Porušenie práv vidí v tom, že za sedem mesiacov od rozsudku Krajského súdu v Prešove, ktorým súd zveril dcéry jemu, sa nemohli zmeniť pomery tak podstatne, aby okresný súd zveril deti matke. Porušenie práva na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie rozhodnutím krajského súdu vidí v tom, že krajský súd potvrdil rozsudok okresného súdu, ktorým boli deti zverené do starostlivosti matky, bez toho, aby v ňom bolo výslovne uvedené, ako sa podstatne zmenili pomery. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČSR R 97/1967, podľa ktorého k tomu, aby mohli byť deti odňaté z jeho starostlivosti a zverené matke, by musela nastať podstatná zmena pomerov výlučne na jeho strane. Zdôraznil, že súdy nezohľadnili, že staršia dcéra sa bez jeho súhlasu a v rozpore s rozsudkom Krajského súdu v Prešove nachádzala u matky. Porušenie práva na súkromný a rodinný život vidí v tom, že krajský súd mu znemožnil viesť s deťmi pravidelný a rovnoprávny osobný styk, ktorý nie je možné realizovať kvôli vzdialenosti bydliska matky. Porušenie zákazu diskriminácie na základe pohlavia vidí v tom, že je muž a aj to bol dôvod, prečo mu dcéry neboli zverené.

9. Porušenie základných práv uznesením najvyššieho súdu vidí v odmietnutí jeho dovolania, hoci podľa § 77 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) najvyšší súd nie je viazaný rozsahom dovolania v konaní, ktoré možno začať aj bez návrhu. Tvrdí, že dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP riadne vymedzil, odôvodnenie rozsudkov okresného a krajského súdu je nepresvedčivé a nemá náležitosti podľa § 220 ods. 2 CSP, a preto bol daný dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP. Sťažovateľ identifikuje porušenie základných práv aj v odmietnutí dovolania len preto, že poukázal na rozhodnutie českého ústavného súdu. Takéto odmietnutie je podľa neho arbitrárne a v rozpore s § 77 CMP. Pripustil, že nesprávne namiesto rozhodnutia Najvyššieho súdu ČSR R 21/1965 označil nález českého ústavného súdu. Poukázal na to, že slovenské právne predpisy prijaté do 1. januára 1993 sa dosiaľ komentujú výlučne českou judikatúrou, keďže v rodinnej agende podľa § 238 Občianskeho súdneho poriadku dovolanie nebolo prípustné. Prípustné je dovolanie v tejto agende len od účinnosti CSP, teda v krátkej dobe šiestich rokov, ktorá nestačila na vytvorenie rozhodovacej praxe najvyššieho súdu v rodinnoprávnej agende.

Podľa sťažovateľa rozhodovacia prax dovolacieho súdu v tejto agende nie je ustálená a mala by sa vykladať aj českou judikatúrou, pretože v komentároch k zákonu o rodine sa na ňu poukazuje.

10. Najvyšší súd zotrval na dôvodoch odmietnutia dovolania. K vade zmätočnosti uviedol, že z rozhodnutí okresného a krajského súdu sú zrejmé všeobecné právne úvahy, ako aj individuálne okolnosti veci preukázané dokazovaním. K nesprávnemu právnemu posúdeniu zopakoval, že sťažovateľ neoznačil rozhodnutie dovolacieho súdu ako ustálenú judikatúru, od ktorej sa mali sudy odkloniť, a preto nemohol rozsudok krajského súdu meritórne preskúmať.

11. Krajský súd označil ústavnú sťažnosť za neopodstatnenú. Okresný súd vykonal potrebné dokazovanie, ktoré dôsledne vyhodnotil a vec správne právne posúdil. Poukázal na to, že maloleté dcéry mali k obom rodičom pozitívny, intenzívny a silný vzťah. Keďže žiadny z nich nechcel ustúpiť zo svojich požiadaviek, musel súd prihliadať na názor dcér pri hľadaní ich najlepšieho záujmu.

12. Matka uviedla, že jej dcéry neboli zverené do starostlivosti na základe faktického stavu vyvolaného nerešpektovaním súdneho rozhodnutia. Za nesprávnu považuje sťažovateľovu interpretáciu rozhodnutia R 97/1967, keď pod zmenu pomerov nemožno podradiť len zmenu u rodiča, u ktorého sú deti, ale aj zmenu u detí a výchovného prostredia. Podľa matky, poukazujúc na viaceré rozhodnutia, musí byť názoru detí venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca veku a vyspelosti, pričom Krajský súd v Prešove dcéry nevypočul a nezistil ich názor.

13. Sťažovateľ k týmto vyjadreniam zopakoval, že z namietaných rozhodnutí nie je zrejmé, že by sa podstatným spôsobom zmenili pomery odôvodňujúce zmenu osobnej starostlivosti.

IV.

14. Sťažovateľ ústavnou sťažnosťou namietanému rozsudku krajského súdu vytyka, že dcéry boli odňaté z jeho starostlivosti bez zdôvodnenia podstatnej zmeny pomerov na jeho strane. Nedostatok odôvodnenia k podstatnej zmene pomerov podľa § 121 CMP sťažovateľ namietal aj v dovolaní a najvyšší súd túto dovoláciu námietku podrobil vecnému prieskumu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP. Právomoc najvyššieho súdu rozhodnúť o dovolaní sťažovateľa preto vylučuje právomoc ústavného súdu vo vzťahu k rozsudku krajského súdu. Preto bola ústavná sťažnosť v rozsahu proti rozsudku krajského súdu pre nedostatok právomoci podľa § 56 ods. 2 písm. a) a § 132 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) odmietnutá.

15. K neprípustnosti dovolania treba uviesť, že z hľadiska ústavného posúdenia treba rešpektovať právomoc najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom vymedzovať si prípustnosť dovolania a vychádzať z toho, že v prvom rade je vecou najvyššieho súdu určovať si koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, a to za predpokladu, že táto nie je nepriateľská z hľadiska ochrany základných práv a slobôd. Z ústavného hľadiska je podmienkou, aby takáto interpretácia nebola svojvoľná, ale i formalistická a aby bola čo najústálenejšia, a teda súladná s právom na súdnu ochranu (II. ÚS 398/08, II. ÚS 65/2010).

16. Sťažovateľ totožnými, skutkovo a právne prelínajúcimi dovolacími a sťažnostnými námietkami namieta (i) porušenie § 121 CMP, keď súdy neodôvodnili podstatnú zmenu pomerov na jeho strane odôvodňujúcu zmenu osobnej starostlivosti za príliš krátku dobu siedmich mesiacov, (ii) že len výpoveď staršej dcéry nemôže odôvodniť osobnú starostlivosť matky a (iii) že súdy aprobovali protiprávny stav, keď bola staršia dcéra v čase rozhodovania u matky v rozpore s rozsudkom Krajského súdu v Prešove, čo vyhodnotili ako zmenu pomerov.

17. So sťažnostnou argumentáciou vo vzťahu k dovolacej vade zmätočnosti, že odôvodnenie okresného a krajského súdu je nepresvedčivé, nemožno súhlasiť. V časti ústavnej sťažnosti sťažovateľ tvrdí, že jediný dôvod zverenia dcér do starostlivosti matky bolo jej presťahovanie z Nemecka na Slovensko, v inej časti, že to bola iba výpoveď staršej dcéry a potreba spoločného vyrastania dcér, a v ďalšej, že to bol aktuálny faktický stav. To svedčí o tom, že súdy nerozhodli len na základe jedinej skutočnosti, ale v súhrne viacerých rozhodných skutočností s prihliadnutím na najlepší záujem dcér, tak ako to predpokladá zákon o rodine. Súdy rozhodnutie o zverení dcér do starostlivosti matky neodôvodnili faktickým stavom, len konštatovali, u ktorého z rodičov sa dcéry v čase rozhodovania nachádzali. Neobstojí tvrdenie, že sa súdy nevysporiadali s konaním matky, keď nevrátila staršiu dcéru po rozhodnutí Krajského súdu v Prešove do starostlivosti sťažovateľa. Súdy konštatovali, že komunikácia rodičov o starostlivosti nie je ideálna, nevedia sa dohodnúť a boli vydané viaceré neodkladné opatrenia, ktorých obsah vyhodnotili ako bez významu pre rozhodnutie.

18. Hoci sťažovateľ formálne prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP nevymedzil konkrétne, najvyšší súd pre poukaz sťažovateľa na nález českého ústavného súdu vyabstrahoval dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Najvyšší súd dovolanie odmietol, pretože sťažovateľ za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu označil český nález ústavného súdu, ktorý najvyšší súd odkazom na R 71/2018 za ustálenú rozhodovaciu prax nepovažuje. V tejto časti je odôvodnenie najvyššieho súdu bezobsažné, floskulné a bez povšimnutia záverov veľkého senátu najvyššieho súdu (I VObo/2/2020) a ústavného súdu (I. ÚS 51/2020, III. ÚS 76/2021), podľa ktorých to, že sťažovateľ v dovolaní neuviedol najvyšším súdom akceptovateľnú judikatúru, ho nezbavuje povinnosti skúmať, či nebola daná prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP.

19. Povinnou obsahovou náležitosťou dovolania pre nesprávne právne posúdenie nie je uvedenie konkrétneho rozhodnutia dovolacieho súdu. § 421 ods. 1 CSP nemožno interpretovať a aplikovať tak, že stanovuje povinné obsahové náležitosti dovolania. Obligatórne náležitosti dovolania upravuje § 428 CSP tak, že dovolateľ je okrem iného povinný uviesť dovolacie dôvody, teda z akých dôvodov považuje rozhodnutie za nesprávne. § 432 CSP vo vzťahu k dovolaniu podľa § 421 CSP vyžaduje, aby dovolateľ uviedol právne posúdenie, ktoré považuje za nesprávne a v čom spočíva táto nesprávnosť. Označenie konkrétneho rozhodnutia dovolacieho súdu nie je podľa § 428 obligatórnou náležitosťou dovolania. Preto stačí, ak dovolateľ dovolanie podľa § 421 CSP odôvodní tým, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení, a dovolací dôvod vymedzí tak, že uvedie právne posúdenie, ktoré pokladá za nesprávne, a súčasne uvedie, v čom spočíva nesprávnosť právneho posúdenia. Argumentácia dovolateľa konkrétnou rozhodovacou praxou najvyššieho súdu je nad rámec zákonných požiadaviek a dovolací súd ňou nie je viazaný.

20. Preto ústavne akceptovateľným dôvodom na odmietnutie dovolania nie je, ak sťažovateľ uviedol nesprávny dôvod prípustnosti dovolania, resp. ho nevymedzil podľa predstáv dovolacieho súdu. Najvyšší súd nad rámec zákonnej úpravy vyžadoval od sťažovateľa, aby označil konkrétne najvyšším súdom aprobované dovolacie rozhodnutia, čím sa obmedzil na posudzovanie prípustnosti dovolania len v takom rozsahu, v akom ho označil sťažovateľ v texte dovolania. Preto otázku prípustnosti dovolania zúžil len na konkrétne ním z dovolania vyabstrahované zákonné ustanovenie, čím preniesol časť výlučne jemu zákonom zverených právomoci na sťažovateľa.

21. Najvyšší súd mal skúmať, či sťažovateľ vymedzil dovolací dôvod nesprávneho právneho posúdenia v intenciách zákonných požiadaviek podľa § 432 ods. 2 CSP a či z obsahu dovolania bola zrejماً právna otázka, ktorá mala byť predmetom dovolacieho prieskumu. Tým, že najvyšší súd pristúpil k posudzovaniu prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP striktne formalisticky, keď ho odmietol len preto, že sťažovateľ označil za ustálenú rozhodovaciu prax český nález ústavného súdu, bez toho, aby skúmal, či sťažovateľ vymedzil právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie krajského súdu a či ju nemožno podradiť pod dôvody prípustnosti podľa písm. b) alebo c) § 421 ods. 1 CSP, porušil práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Preto bolo vyslovené porušenie týchto práv sťažovateľa namietaným uznesením najvyššieho súdu, ktoré bolo následne podľa čl. 127 ods. 2 ústavy zrušené, s tým, že vec sa vracia najvyššiemu súdu na ďalšie konanie.

22. Sťažovateľ požiadal o finančné zadost'učinenie 6 000 eur. Priznanie finančnej kompenzácie prichádza do úvahy vo výnimočných prípadoch, predovšetkým tam, kde porušené základné právo nie je možné zhojiť iným spôsobom alebo v prípadoch silnej intenzity zásahu, keď samotné konštatovanie porušenia sa nejaví ako dostatočná kompenzácia. V posudzovanom prípade však náprava možná je, a to opätovným rozhodnutím vo veci dovolania sťažovateľa. Preto návrhu na priznanie finančného zadost'učinenia nebolo vyhovené.

23. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti neidentifikoval, ktorý odsek čl. 14 paktu mal byť namietaným uznesením porušený, preto nemožno preskúmať opodstatnenosť namietaného porušenia tohto článku. Z rozhodnutí všeobecných súdov je zrejماً, že dcéry boli zverené do osobnej starostlivosti matky najmä pre ich vôľu žiť s matkou v spojení s ich najlepším záujmom vyrastať spoločne, a nie pre ich zhodné pohlavie. Preto nebol porušený zákaz diskriminácie podľa čl. 12 ods. 2 ústavy, čl. 14 dohovoru, čl. 3 ods. 1 listiny a čl. 2 ods. 1 paktu. Závery všeobecných súdov o zverení dcér do osobnej starostlivosti matky nie sú zjavne neodôvodnené a vychádzajú z dostatočného množstva dôkazov, čo viedlo k procesne súladnému odmietnutiu dovolania pre vadu zmätočnosti. Súdny právoplatne a vykonateľne upravili styk sťažovateľa s dcérami v pravidelných intervaloch aj napriek vzdialenosti bydlísk rodičov a vzhľadom na pozitívny vzťah dcér k obom rodičom apelovali na sťažovateľa a matku, aby práve pre najlepší záujem dcér zlepšili vzťahy a komunikáciu o styku s nimi. Preto nebolo porušené právo sťažovateľa na súkromný a rodinný život podľa čl. 19 ods. 2 ústavy, čl. 10 ods. 2 listiny, čl. 8 ods. 1 dohovoru a čl. 17 ods. 1 paktu. Namietaným uznesením najvyššieho súdu neboli porušené tieto práva sťažovateľa, čo je dôvod nevyhovenia ústavnej sťažnosti vo vzťahu k uzneseniu najvyššieho súdu v časti namietaného porušenia týchto práv.

V.

24. Zistené porušenie základných práv sťažovateľa odôvodňuje to, aby mu najvyšší súd podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde úplne nahradil trovy konania, ktoré mu vznikli zastúpením advokátom. Výška trov právneho zastúpenia bola určená podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov a je 410,92 eur len za dva úkony právnej služby v roku 2022 (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie sťažnosti 2 x 193,83 eur) s náhradou podľa § 16 ods. 3 vyhlášky (2 x 11,63 eur).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. marca 2023

Robert Šorl
predseda senátu